

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Hroznová 63/2, Brno, 656 06
Národní referenční laboratoř
Odbor diagnostiky škodlivých organismů rostlin
Laboratoř diagnostiky škodlivých organismů rostlin Opava
Jaselská 16, 746 01 Opava, tel.: 553 631 226

V Opavě 5. 2. 2021

**Prognóza jarního přeletu “obilních mšic“
(*Rhopalosiphum padi*, *Metopolophium dirhodum*, *Sitobion avenae*) v roce 2021**

**Forecast of spring migration „cereal aphids“
(*Rhopalosiphum padi*, *Metopolophium dirhodum*, *Sitobion avenae*) in 2021**

Pro jaro 2020 byl předpokládán slabý přelet u kyjatyky travní; u kyjatyky osenní a mšice střemchové, byla naopak očekávána průměrná až silná migrace. Prognóza se naplnila jen u kyjatyky travní, u zbylých dvou druhů byla zaznamenána podprůměrná migrace. Po vylíhnutí mšic na začátku března, došlo během následujících měsíců k redukci všech druhů obilních mšic. Způsobilo to střídání teplých a mrazivých dnů během března a dubna, pravděpodobně svůj podíl na tom mělo i deštivé počasí v květnu a červnu, které zhoršovalo podmínky pro přelet. V porostech obilovin byly zaznamenány slabé výskyty a práh hospodářské škodlivosti byl překročen jen na několika lokalitách ve středních a východních Čechách a na jižní Moravě.

Na podzim 2020 byly zaznamenány slabé výskyty mšice střemchové a kyjatyky osenní záhy po vzejití nejčasněji setých porostů. K namnožení nedošlo, navzdory očekávání nenastalo ani šíření viru žluté zakrslosti ječmen (BYDV). Důvodem bylo to, že velká většina porostů byla, kvůli přemokření půdy, zakládána později a zásadní část populace mšice střemchové jako hlavního vektora, nemigrovala na poroty ozimů, ale vracela se zpět na zimního hostitele.

Mšice střemchová (RHOPPA):

Podzimní přelet byl velmi silný, průměrných hodnot dosahoval pouze ve Věrovanech. Vrchol migrace nastal časně, již na konci září. Tím se vytvořil dostatečný časový prostor pro úspěšný vývoj vejcorodých samiček. Počty nakladených vajíček na střemchách to dokládají.

Z uvedeného vyplývá, že **riziko silných jarních výskytů je vysoké**. K jeho snížení může dojít jen při nepříznivých povětrnostních podmínkách na jaře po vylíhnutí zakladatelek, podobně jako loni. Riziko sekundárních přenosů BYDV je naopak malé, protože díky mrazům v lednu je minimální šance na přežití anholocyklických kmenů, které jsou z tohoto pohledu nejvíce nebezpečné.

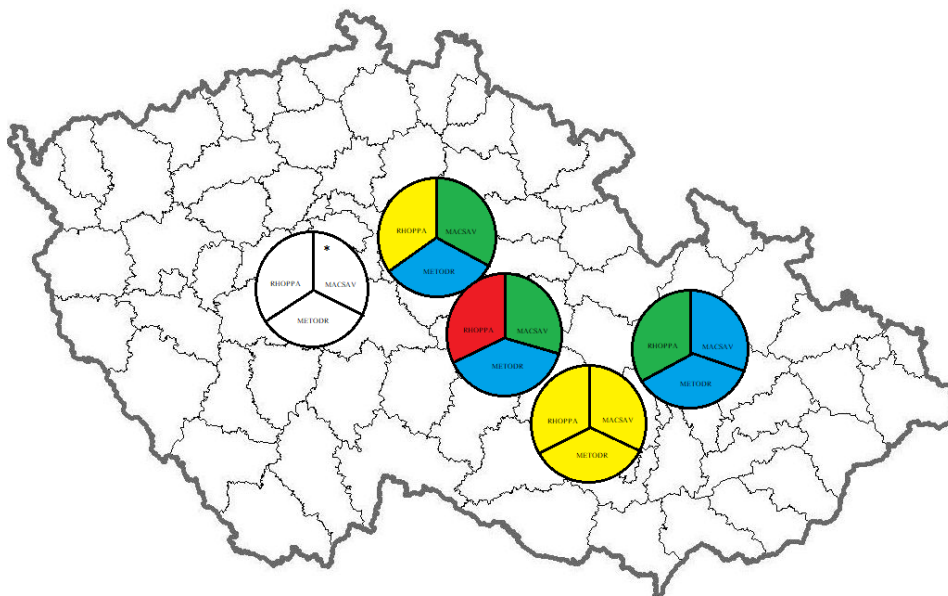
Kyjatka travní (METODR):

Podzimní migrace byla podprůměrná, jen v Chrlicích hodnoty mírně překročily průměr. Časově probíhal přelet obvyklým způsobem. Vzhledem k tomu, že již několik let jsou během sezóny zaznamenávány jen podprůměrné záchyty v pastech a nejsou zjišťovány škodlivé výskyty v porostech, je pro jaro **2021 očekáván opět na celém území pouze podprůměrný výskyt**.

Kyjatka osení (MACSAV):

Podzimní záchyty byly nejčastěji průměrné. Výraznějších hodnot bylo dosaženo pouze v Chrlicích. Za vhodných povětrnostních podmínek je možné na **jaře očekávat průměrné přelety**.

V porostech obilovin je tedy očekáván **podprůměrný výskyt kyjatyky travní, průměrný přelet kyjatyky osenní, a dokonce nadprůměrný výskyt mšice střemchové**. Nadprůměrné výskyty by mohly u všech druhů nastat pouze za velmi vhodných povětrnostních podmínek, a to hlavně na jižní Moravě. Riziko sekundárního přenosu BYDV je nízké, protože průběh zimy nebyl příznivý pro přežití anholocyklických kmenů.

Legenda (intenzita podzimního přeletu):

Legend (intensity of autumn migration):

*hodnoty nejsou uváděny z důvodu absence průměrných dat pro lokalitu Dobřichovice